

Anmälan mot Överförmyndaren i Haninge kommun, angående dröjsmål med att granska årsräkning m.m.

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 3 oktober 2008, klagade AA på Överförmyndaren i Haninge kommun. Han anförde bl.a. följande. Den 26 februari 2008 lämnade han, i egenskap av god man, in en årsredovisning till överförmyndaren med begäran om ersättning för utfört arbete. Först den 21 juli 2008 blev han förelagd att komplettera årsräkningen, trots att han dessförinnan åtskilliga gånger försökt utreda dels om handlingarna kommit överförmyndaren till handa, dels vem som handlade ärendet. Vid tidpunkten för anmälan till JO var granskningen av årsräkningen fortfarande inte klar. Den 21 juli 2008 skickade han en förfrågan per e-post till överförmyndaren. Denna besvarades först den 18 augusti 2008.

Utredning

Överförmyndaren anmodades att yttra sig över anmälan. I sitt remissvar anförde överförmyndaren BB, bl.a. följande.

En god man som har till uppdrag att förvalta sin huvudmans ekonomi är skyldig enligt 14 kap. 15 § föräldrabalken att varje år, före den 1 mars, lämna in en redovisning av föregående års förvaltning till överförmyndaren. Tillsammans med årsräkningen ska gode mannen även redogöra för det arbete han utfört under året och har då möjlighet att begära arvode. Beslut om arvode sker därför normalt sett när granskningen av årsräkningen är klar.

I föräldrabalken finns det inte reglerat när arvodet till gode mannen ska betalas ut, inte heller regleras när en årsräkning ska vara färdiggranskad. Överförmyndarens målsättning är dock att granska årsräkningarna så snart det är möjligt. Granskningen av årsräkningarna är också en prioriterad arbetsuppgift under stora delar av året. Årsräkningar där ställföreträdaren begär arvode, vilket är merparten, är prioriterade framför övriga årsräkningar.

Överförmyndaravdelningen i Haninge består av 2.75 handläggare och en assistent på halvtid. Avdelningen har ca 700 ärenden under sin tillsyn och ca 500 årsräkningar som ska granskas varje år. Under sommarmånaderna är avdelningen bemannad, men periodvis av enbart en handläggare. Under denna tid är därför handläggningstiderna av nödvändighet längre. Avdelningen har telefontid varje dag utom onsdagar, kl. 9-11. På onsdagar är det istället besökstid kl. 13-15. Övriga tider går det bra att skicka e-post eller lämna meddelande på telefonsvarare. Dessa meddelanden ska besvaras så snart det är möjligt. Vid planerad frånvaro besvaras e-post automatiskt, med information om frånvaron och med hänvisning till andra kollegor.

De ca 700 ärenden som handläggs av överförmyndaravdelningen har fördelats jämnt mellan handläggarna på avdelningen. Detta innebär att det är en handläggare som har huvudansvaret för "sina" ärenden och sköter de löpande uppgifter som uppstår. Övriga handläggare har dock också ett ansvar att se till att dessa ärenden sköts, t ex vid en handläggares frånvaro eller för att effektivisera arbetet och hinna med prioriterade arbetsuppgifter, som t ex årsräkningar.

Avdelningen har en ensam överförmyndare, vid namn BB, som är politiskt tillsatt. Hon besöker avdelningen en gång i veckan, eller vid behov. Under sommar-månaderna är normalt sett behovet mindre och besöken sker därför inte nödvändigtvis en gång i veckan. CC är chef för överförmyndaravdelningen, hon arbetar dock inte med handläggning av enskilda ärenden.

Enligt dagboksbladet (---) i det förevarande ärendet kom AA på besök till avdelningen den 11 juni 2008 och frågade om hans årsräkning hade kommit in. Han träffade då handläggare DD som meddelade att årsräkningen var inkommen men ännu inte granskad. Handläggare EE, som har ärendet tilldelat sig, inledde granskningen av ärendet i juli månad år 2008. Den 17 juli ombads AA brevledes att komma in med kompletteringar för att granskningen skulle kunna slutföras (---). AA svarade per e-post den 21 juli då EE var på semester. Kompletterande handlingar inkom från AA den 29 juli. Handläggare FF och CC svarade AA per e-post den 18 och den 19 augusti. EE återkom från semester den 25 augusti och kunde den 26 augusti besvara AA:s e-post från den 21 juli. Detta är all kommunikation som avdelningen haft med AA under denna period. AA:s årsräkning blev färdiggranskad den 8 oktober 2008. Samma dag beslutades även om arvode. För övrigt har AA inte bokat tid för möte med vare sig CC eller BB.

I mitten av januari varje år, skickar avdelningen ut information till alla redovisnings-skyldiga ställföreträdare om att årsräkningen ska ges in före första mars. De får årsräkningsblanketter, redogörelseblanketter och information om vilka handlingar som ska skickas med redovisningen. Av den informationen framgår att kontoutdrag för hela året för transaktionskontot ska lämnas med årsräkningen (se bilaga 3). Samtliga gode män och förvaltare bjuds även in till ett informationsmöte där vi går igenom hur en årsräkning ska upprättas samt vad som ska bifogas.

I AA:s årsräkning för år 2007 saknades ett komplett kontoutdrag, varför detta begärdes in i brevet från avdelningen den 21 juli.

Avslutningsvis har avdelningen inte möjlighet att bekräfta till ställföreträdare att ingiven årsräkning har diarieförts.

Genom telefonsamtal den 11 december 2008 inhämtades bl.a. följande uppgifter från BB. Under sommarsemestern 2008 hade EE ett frånvaromeddelande kopplat till sin e-post. Av detta framgick under vilken period hon var ledig. Meddelandet innehöll även en hänvisning om att den som ville komma i kontakt med myndigheten under hennes frånvaro kunde vända sig till kollegorna på överförmyndaravdelningen.

AA yttrade sig över remissvaret och anförde bl.a. att han, under sommaren 2008, inte fick något meddelande om att handläggaren var på semester.

Bedömning

Granskningen av årsräkning

Överförmyndarens kontroll av årsräkningar är huvudmannens garanti för att hans tillgångar används på ett sätt som är till hans fördel. Det är bl.a. därför viktigt att årsräkningarna granskas inom rimlig tid.

Av utredningen framgår följande. AA gav den 27 februari 2008 in en årsräkning avseende 2007 för granskning till överförmyndaren. Den 17 juli 2008 förelades AA

att inkomma med kompletteringar. Granskningen av årsräkningen var slutförd den 8 oktober 2008. Den tid som gick åt för att granska årsräkningen uppgick således till drygt sju månader. Föreläggande om att komplettera årsräkningen skickades först nästan fem månader efter det att årsräkningen hade getts in. Överförmyndaren kan enligt min bedömning inte undgå kritik för långsam handläggning av AA:s årsräkning.

Serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen (1986:223)

Av 4 § förvaltningslagen (1986:223) följer att varje myndighet ska besvara frågor från enskilda så snart som möjligt. Enligt 5 § ska myndigheter se till att det är möjligt för enskilda att kontakta dem med hjälp av telefax och elektronisk post och att svar kan lämnas på samma sätt.

Av utredningen framgår att AA kontaktade en tjänsteman hos överförmyndaren via e-post och fick svar först en månad senare. Enligt överförmyndaren hade handläggaren ett frånvaromeddelande kopplat till sin e-post, vilket innebar att AA hade blivit informerad om att han kunde vända sig till handläggarens kollegor. AA har å andra sidan hävdat att han inte fått ett sådant meddelande. Överförmyndaren har tillbakavisat AA:s påstående om att myndigheten bl.a. underlåtit att besvara hans förfrågningar om huruvida årsräkningen kommit överförmyndaren till handa. Ytterligare utredning i dessa frågor framstår inte som meningsfull. Jag kan endast konstatera att den utredning som föreligger inte ger stöd för någon kritik från min sida.

Vad som i övrigt framkommit i ärendet föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.